

ಕೂನರ

ಡಿಸೆಂಬರ್-2024

ನಿರ್ಭಯವೆಡೆಗೆ ಪಯಾಣ

ಕೌನ್ಸಿಲರ್

ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು

ನಾಗೇಶ್ ಒ. ಎಸ್.

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮಹದೇವ ಕೆ. ಸಿ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡ

ವಿಪಿನ್ ಬಾಳಿಗ ಬಿ. ಎಸ್.

ಆನಂದ್ ಎಸ್.

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂದನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಮೌನೇಶ್ ಕನಕಗೌಡ

ಹುಸೇನ್ ನೇಣಿಕೆ

ಲೇಖನಗಳು

- * ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು - ರಕ್ಷಾ
- * ಅದೊಂದು ಬೇರೆಯದೇ ಅನುಭೂತಿ... - ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳ
- * ಜೇನು ಪ್ರಪಂಚ: ಭಾಗ-೧೨ (ಕೀಟದ ನಂಟು) - ಹರೀಶ ಎ. ಎಸ್.
- * ಸಮಯವೇ ಮಾಯವಾದೀತೇ? (ವಿವಿ ಅಂಕಣ) - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ಹಸಿರು (ಕವನ) - ನಿರಂಜನ ಕೇಶವ ನಾಯಕ
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ಚೈತನ್ಯ ಶರ್ಮ
ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ನೀಲಿ ನೊಣಹಿಡುಕ

ಮುಖಪುಟ

ಮಹೇಂದ್ರ ಎಂ. ಹೆಗ್ಡೆ

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

© ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಶಾಮಾಚಾರ್

ಸೌಕರ್ಷ್ಯದಲ್ಲೂ ಆನೆಗಳು

ಭಾರತ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಕಾಣುವ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತೆಯೇ ವಿಭಿನ್ನ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಅಂದ್ರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳೂ ಕೂಡ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆನೆ ಕೂಡ ಒಂದು. ಬುದ್ಧನ ಜನನದ ಸೂಚನೆಯಾಗಿ ಬಿಳಿ ಆನೆಯನ್ನು ಮಾಯಾದೇವಿ ಕನಸಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದಳಂತೆ. ಆನೆ ಮುಖದ ವಿನಾಯಕ ವಿಘ್ನ ನಿವಾರಿಸುವ ಗಜಾನನ. ಮೊದಲ ಪೂಜೆಯ ಅಧಿಪತಿ. ಇದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಆನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ "ಹೆರಿಟೇಜ್ ಅನಿಮಲ್" ಆಗಿಯೂ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಘೋಷಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಗತಕಾಲದಿಂದ ಮಾನವ ತನ್ನ ಜೊತೆ ಪಳಗಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆ ಕೂಡ ಒಂದು. ದೈತ್ಯ ದೇಹ ಹೊಂದಿರುವ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು, ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದಷ್ಟೇ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಆನೆಗಳು ಬಹಳ ಸಾಧು ಜೀವಿಗಳು. ಮರದ ಕೊಂಬೆ, ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆ ಸವರುವಿಕೆಯಿಂದ (tree pruning) ಬೇರೆ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಬೆಳಕು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಾಡಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಸೇವಿಸುವ ಇವು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡುತ್ತವೆ. "ಆನೆ ನಡೆದದ್ದೇ ದಾರಿ" ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ, ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ದಾರಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ, ಇತರ ಸಣ್ಣ

ಜೀವಿಗಳೂ ಓಡಾಡಬಲ್ಲ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಾದಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ಆನೆಗಳು ಮೂಡಿಸುವ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದಾಗ ಕಪ್ಪೆಯ ಗೊದಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಆನೆಯ ಲದ್ದಿಯಿಂದ ಕಾಡು ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೀಜ ಪ್ರಸರಣ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೇ, ಆನೆ ಲದ್ದಿಯು ಕೂಡ ಕೀಟಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು

ಶಿಲಿಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ (ಮೈಕ್ರೋ ಹಾಬಿಟಾಟ್) ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇವುಗಳನ್ನು "ಫ್ಲಾಗ್ ಶಿಪ್" ಅರ್ಥಾತ್ ಒಂದು ರೀತಿ ಕಾಡಿನ ಉಳಿವಿಗೆ ಬಾವುಟ ಹೊತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಇದೇ ಜೀವಿಗಳು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿವೆ.

ಹೀಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ರೈತರೋರ್ವರ ಬಳಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನವ - ಆನೆಗಳ ಸಂಘರ್ಷದ ಕುರಿತು ಕೇಳಿದೆ. "ಮೊದ್ದು ಒಂದ್ ಆರ್ - ಎಂಟ್ ವರ್ಷ ಕೆಳಗೆ ಮೊದ್ದು ಬಾರಿ ಆನೆ ನಮ್ಮ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂತ. ಆಗ ಅದ್ರ ಹೆಜ್ಜೆಗೆಲ್ಲ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈಗ ದಿನ ಬರ್ತದೆ, ತೋಟ ಕಾಯುದೇ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಆಗಿತ್ತು!" ಎಂದರು. ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆನೆ ಮರಣದ ಸುದ್ದಿಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. 2017 ರಲ್ಲಿ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (WII) ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಇದೀಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30,000 ಆನೆಗಳಿವೆ. 2007ರಲ್ಲಿ 4035 ರಷ್ಟು ಇದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2017ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 6049 (MoEF report) ಆಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆನೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಶದಾಯಕವೇ ಆದರೂ ಚಿಂತೆಯ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಆನೆಗಳ ಸಾವು!

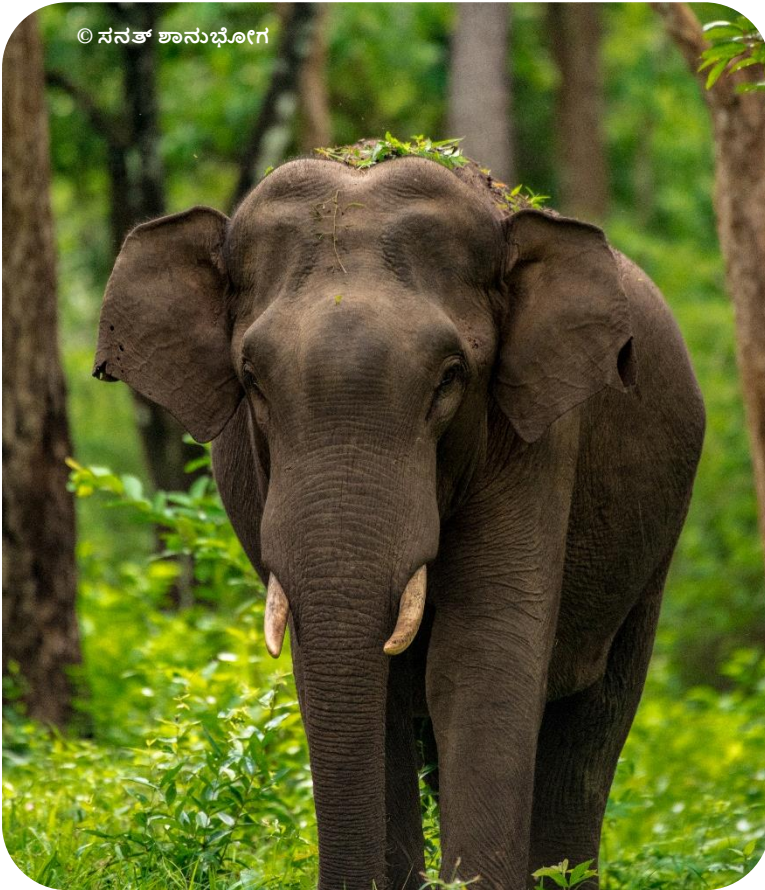
ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣ ಒಂದೇ, ಎರಡೇ?

ಇದೇ ವರುಷ ಕಾಡನೆಯ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವೇಳೆ ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತ ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ 8 ಬಾರಿ ಅಂಬಾರಿ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನ ಸಾವಾಯಿತು. ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿ ತುಳಿತದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದಸರಾ ಆನೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಕೂಡ ಅಸುನೀಗದಕ್ಕೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯವೇ ಮರುಕಗೊಂಡಿತು. ಇದು ತಿಳಿದ ಸುದ್ದಿಯಾದರೆ, ಸುದ್ದಿಗೆ ಬಾರದೆ ವಿದ್ಯುತ್ ತುಳಿತ, ರೈಲು ಹಳಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ದಾಟುವಾಗ ಆಗುವ ಅಪಘಾತ, ರೈಲ್ವೆ ಬಾರಿಕೆಡ್ ದಾಟುವಾಗ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿತ್ಯ ಅಸುನೀಗುವ ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅದೆಷ್ಟೋ! ಎರಡು - ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ವಿಷ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಆನೆ ಸತ್ತ ಉದಾಹರಣೆಯೂ ಇದೆ. ಸಾವಿನ ಸಮಯ, ಕಾರಣ ಎರಡೂ ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಅವಶೇಷವಷ್ಟೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ.

ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹವಾಮಾನ - ಆನೆ ಸಾವು: ಎಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧ?

ಬಾಂಧವ್ ಘರ್ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ. ಇಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ದೇಶದ ಇತರೆ ಜನರಂತೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆ ವಾರದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಆಚರಣೆಯ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಲಾಖನೀಯ ಎಂಬ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ - ಎರಡಲ್ಲ ಹತ್ತು ಗಜಗಳ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಸೂತಕಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತೊಯ್ದಿತು. ಹತ್ತು ಆನೆಗಳ ಸಾವೇ? ಹೌದು, ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಹಾರಕ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ (ಕೊಡೋ ಮಿಲ್ಲೆಟ್) ಪೂರ್ತಿ ಕಟಾವಾಗದೆ, ಒಂದಷ್ಟು ಎಕರೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಬದಲಾದ ಬಿಸಿಲು - ತೇವಾಂಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ "ಏರ್ಗಟ್" ಎಂಬ ಶಿಲೀಂಧ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು. ಈ ಶಿಲೀಂಧ್ರ "ಸೈಕ್ಲೋಪಿಯೋರೋನಿಕ್ ಆಮ್ಲ" ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸೋಂಕಿತ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತಿಂದು ಒಂದು ಹಿಂಡಿನ ಹತ್ತು ಆನೆಗಳು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದವು. ಅಂತೆಯೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂಡೀಪುರ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಕುಂದುಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಾನೆ ಒಂದರ ಮೃತ ದೇಹ ಪತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಆಂತ್ರಾಕ್ಸ್ ಸೋಂಕಿನಿಂದ (Anthrax, ಇದೊಂದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ) ಮೃತ ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂದು ಶಂಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಷ್ಟವು ನೆರೆಯ ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಹುಡುಕಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಚಿತ್ತೂರು ಜಿಲ್ಲೆ 2012 ರಲ್ಲಿ 8 ಆನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು, ಇದು 2017 ರ ವೇಳೆಗೆ 30 ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. 2024 ರ ವೇಳೆಗೆ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಿಂಕ್ರೋನೈಸ್ಡ್ ಆನೆಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸರಿಸುಮಾರು 100 ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹವಾಮಾನ, ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಷ್ಟದಿಂದಾಗಿ, ಅಸಂಗತ ಚಲನೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. (Ranganathan, E., &

Krishnan, A. (2021). Elephant and human mortality in the Bannerghatta-Hosur Landscape, southern India. *Gajah*, 54(1), 30-33.)

ಗಡಿ - ದಾಟುವ ಆನೆಯೊಡನೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು!

ಈ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಒಂದು ಮುಖನ ಆನೆಯನ್ನು ಬಂಡೀಪುರ ಕಾಡಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಆನೆ ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿ ದಾಟಿ ವಾಯನಾಡಿನ ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ದೇಶದ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದು ಅರಿಕೊಂಬನ್ ಎನ್ನುವ ಆನೆಯನ್ನು ಕೇರಳ ಇಡುಕ್ಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮಿಳುನಾಡು ಗಡಿಗೆ ಸಮೀಪವಿರುವ ಪೆರಿಯಾರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಜನರ ಸಾವಿಗೆ ಆನೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಡನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆವು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಾಡನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದೆ ಅಂದರೆ ಬಹುಷಃ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ!

ಡಾ. ಅರುಣ್ ಜಕರಿಯಾ, ಮುಖ್ಯ ಪಶುವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ಕೇರಳ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಇವರು ಹೇಳುವಂತೆ, "ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವನ್ಯಜೀವಿಯ ಸಂಘರ್ಷವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಆಧಾರಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲ." ಎನ್ನುವಂತೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಆಧಾರಿತ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಡುಗಳು ಛಿದ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಜಾಗದ ನಡುವೆಯೇ ಸಂಚರಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆನೆಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆನೆ ಕಾರಿಡಾರ್ ಪಾತ್ರ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಿಡಾರ್ ಇರುವಂತಹ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ರೈಲುಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಮೃತ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸೆಂಸರ್ಸ್, ಜಿ.ಐ.ಎಸ್, ಆರ್ಟಿಫಿಷಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಒಡ್ಡುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ವೈಪರಿತ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗ್ಗೆ ತಿರುವ ಇದೆಲ್ಲಾ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅತಿಯಾಸೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪರಿಸರ ಬಲಿದಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪರಿಸರ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು, ಮನುಷ್ಯರು ಬದುಕೊಡಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಸುಸ್ಥಿರ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಕಾಡು ಬೇಕು. ಕಾಡಿನ ಉಳಿವಿಗೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಬೇಕು. ಒಂದಿಲ್ಲದೇ ಒಂದಿಲ್ಲ. ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಡಿನ ಸಂಬಂಧ ಅವಿಭಜನಿಯ. ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವುದು ಕೂದಲಿನ ಅಂತರ ಅಷ್ಟೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಖಂಡಿತ. ಚಂದ್ರನನ್ನೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಸಾಗರದ ಆಳವನ್ನೆ ಅಳೆಯುತ್ತೇವೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜೊತೆ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಸೂತ್ರ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಅಂತು ಅಲ್ಲ. "ಕಾಡುಗಳು ಇಲ್ಲದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇಲ್ಲದ ಪರಿಸರ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಿಂತ ಘೋರವಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುವ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬೇಕು. "ದಿ ಎಲಿಫೆಂಟ್ ವಿಸ್ಪರಸ್" ಎನ್ನುವ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಿನೆಮಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಆಸ್ಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನವಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೆಮ್ಮೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಚಿತ್ರವಾಗಿರದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕು.

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಲೇಖನ: ರಕ್ಷಾ
ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಅದೊಂದು ಬೇರೆಯನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಿ...

ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ

ಬೆಳಗ್ಗಿದ್ದು ಕಾಫಿ-ತಿಂಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ಈ ಶಾಲಾ ಪ್ರವಾಸಿ ತಂಡ ಬಳ್ಳಾರಿಯನದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಚಾರಣ ಹೋದಾಗ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹೋಂಸ್ಟೇನಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನ ಗಡವಾಗಳು ಸ್ಕೂಲು ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಟ್ಟದೇರಿ ಏರಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ದೆವ್ವ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟಿತು. ಬಾಟಲಿ ಹಿಡಿದು, ಟೀಷರ್ಟ್ ಬಿಚ್ಚಿದ ಅವರು, (ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಚಡ್ಡಿ ಬಿಚ್ಚಲಿಲ್ಲ!) ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಖಾಸಾ ಪುತ್ರರಂತೆ ದೊಂಬರಾಟ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಹೋಂಸ್ಟೇಯವರ ತಾಳ ಬೇರೆ ಅದಕ್ಕೆ.

ತಮ್ಮದೇ ತಂಡದವರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕಿವಿಮಾತನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಕವಿತಾ ಮೇಡಂ, ಆದದ್ದಾಗಲಿ ಎಂದು ಕಟುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗದರಿಸಿದರು, ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಚಾತುರ್ಯಗಳೇನೂ ಘಟಿಸದೇ ಆ ಗಡವಾಗಳು ಬಾಲ ಮುದುರಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಆ ರೆಸಾರ್ಟ್ ಮೇಸ್ತ್ರಿಯೇ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರೊಂದಿಗೆ ವಾಗ್ವಾದಕ್ಕೆ ನಿಂತು, "ನೀವ್ ಯಾರ್ ಕೇಳೋಕ್ಕೆ? ನಾವಿಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಗೊತ್ತಾ?" ಎಂದ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಪ್ರವಾಸಿ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಗೈಡ್ ಆಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯನೇ ಆಗಿದ್ದ ಅರ್ಜುನ, 'ಮಗನೇ, ದುಡ್ಡು ಸಿಗುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ, ಎಂಥಾ ಹೀನ ಕೆಲಸ ಸಹ ಮಾಡ್ತೀರಿ. ನಿನ್ನಪ್ಪಂದಲ್ಲ ಈ ಕಾಡು, ಹೋಗು ನಿನ್ನ ಲೋಕಲ್‌ಗಳನ್ನೇ ಕರ್ಕೊಂಡ್ ಬಾ, ಎಷ್ಟು ಜನಾ ಬರ್ತಾರೋ ನೋಡೇ ಬಿಡ್ತೀನಿ' ಎಂದ. ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಅವರ ಉಧಾಘೆಯ ವರ್ತನೆ ನೋಡಿ ರೋಸಿ ಹೋಗಿತ್ತು. 'ಇಂಥಾ ಇಕೋಸೆಂಸಿಟಿವ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡೋದಲ್ಲೇ, ನ್ಯೂಸೆನ್ಸ್ ಬೇರೆ ಮಾಡ್ತೀರಾ' ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳ ಪ್ರವಾಸಿ ತಂಡದ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರ, ಜೊತೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕ ದುರ್ಗದಹಳ್ಳಿ ಮಧುಸೂಧನ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು ಅ ತಂಟೆಕೋರ ಗಡವಾಗಳನ್ನು ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಬೆಂಡೆತ್ತಿದರು. ಗಿರೀಶರತ್ತ ತಿರುಗಿದ ಮಧುಸೂಧನ್ "ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನ, ಘನತೆ-ಗೌರವವನ್ನೇ ಮೈತಳೆದಂತೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನಾಡಿಗೇ ಅನ್ನವಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಮೂರುಕಾಸಿನಾಸೆಗೆ ಹೋಂಸ್ಟೇ, ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಕುಡಿದೆಸೆದ ಬಾಟಲಿ ಹೆರಕಿ ಜೋಡಿಸುವ, ಯಾರೋ ಮಲಗೆದ್ದು, ಹೊಲಸೆಬ್ಬಿಸಿದ ಬೆಡ್ಡಿಟನ್ನು ಒಗೆಯುವ, ಕುಡಿದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಕ್ಕಿದವರ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ಟಿಷ್ಯೂ ಪೇಪರ್ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಭೂಮಿ ಬಿರಿಯಬಾರದೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಡು ಹೋದರೆ ಒಂದು ರೋಮ ಹೋಯ್ತು ಎನ್ನುವವರೇ ಜಾಸ್ತಿ" ಎಂದು ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟು ಹೊರಹಾಕಿದರು.

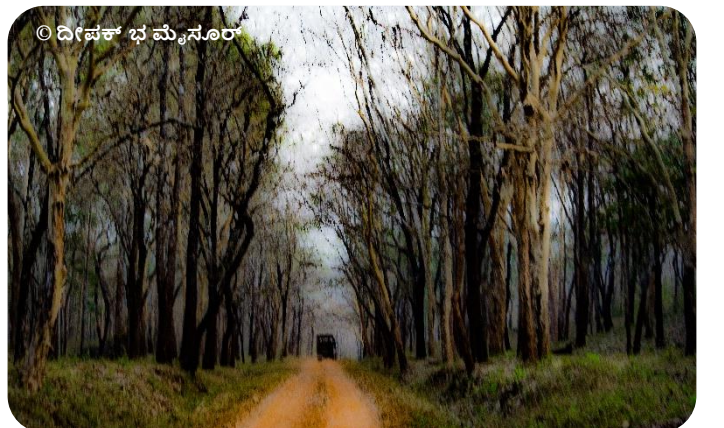
© ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳ

ಮಧುಸೂಧನರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹಳೇಕೋಟೆ ವಿನಯ, "ನಮ್ಮೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪರ ಊರಿನ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳು, ಸ್ನೇಹಿತರ ಬಳಿ 'ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಗುಡ್ಡ ಇದೆ, ಈ ಜಲಪಾತ ಇದೆ, ಇಂಥಾ ಕಾಡು ಇದೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿವೆ, ಇಷ್ಟು ಮಂಜಿದೆ, ಅಷ್ಟು ಮಳೆ ಬರುತ್ತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಬಯಲಿದೆ, ಅಷ್ಟೆತ್ತರದ ಮರಗಳಿವೆ, ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಳಿ ಇದೆ, ಶುಭ್ರವಾದ ನೀರಿನ ಝರಿಗಳಿವೆ, ಹಸುರಿನ ಗದ್ದೆಗಳಿವೆ, ಕಾಡುಕೋಳಿಗಳು ಕೆಕ್ಕರಿಸುತ್ತವೆ, ಕಾಟಿ ರಸ್ತೆ ಬದಿ ನಿಂತು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ, ನವಿಲುಗಳು ಗರಿಗೆದರುತ್ತವೆ, ಕೆರೆಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಆಮೆಗಳು ಬಿಸಿಲು ಕಾಯಿಸುತ್ತವೆ, ಆಗಸದೆತ್ತರದ ಬಿದಿರುಮೆಳೆಗಳಿವೆ, ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರಾಡುವ ಕೆಂಜಳಿಲುಗಳಿವೆ, ಅತ್ತ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ.

ಮಳಲಿ ಮೀನಿವೆ, ಆನೆ, ಸಿಂಗಲೀಕ, ಮುಸಿಯ, ಕಡವೆ, ಹುಲಿ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಬರ್ಕ, ಉಡ, ತಾಟೀನ್ಹಕ್ಕಿ, ಹಾರುವ ಓತಿ, ಮಂಡಲ, ಕಾಳಿಂಗ, ನಾಗರ, ಹಸಿರು ಹಾವು, ಚಿಟ್ಟೆ, ಹದ್ದು, ಗೂಬೆ, ಬಾವಲಿ, ಜೀರುಂಡೆ, ಕಡಜ, ಸಿಕಾಡಾ, ಕಪ್ಪೆ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಅಡ್ಡಡ್ಡ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ಏಡಿಗಳಿವೆ, ಮಳೆಗಾಲದ ರುಚಿಕರ ಕಳಲೆಯಿದೆ, ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೇ ಸುತ್ತುವ ಚಗಲಿ ಇರುವೆ ಇವೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ, ನಮ್ಮ ರೈತರು ಕಷ್ಟಜೀವಿಗಳು, ಅನ್ನದಾತರು, ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ, ಜನಜೀವನ ನೈತಿಕತೆಯಿಂದಿದೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಹದಿನೆಂಟು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚಾರ್ಮಾಡಿ, ಶಿರಾಡಿ, ಕುದುರೆಮುಖ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೂ ಇವೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಗುವ ನದಿಗಳಿಂದ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ದಿನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಯಲಿವೆ. ಇನ್ನು ಇದೇ ರಾಗವನ್ನು ಹಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಭೂರಿಬಸವ ಎಂದು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಲಿದ್ದಾರೆ ಜೋಪಾನ" ಎಂದು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಾಡಿದ.

ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೂ ಹಸಿರಿನ ಹಾಸಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು ಆ ಮಕ್ಕಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತೇನೂ ಇರಲಾರದೆಂದೆನಿಸಿತು. ತಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಎಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಎತ್ತ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹಾ ಮರೆಸುವಂತೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದರತ್ತ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಸೊಬಗೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸುರಿದು ಬಿದ್ದಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ಮುಗಿಸಿದ ಶಾಲಾ ತಂಡ ಆ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡದೇ ಅದೇ ಬಳ್ಳಾಲರಾಯನದುರ್ಗ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಜಲಮೂಲಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು, ಆರ್ಕಿಡ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಕಲೆಹಾಕುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಆಯಾಸಗೊಂಡಿದ್ದ ಅನೇಕರು ಆ ಹಸುರ ರಾಶಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತಂಗಾಳಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ತಮಗೇ ದಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕಿನ ಈವರೆಗಿನ ಆಯಾಸವೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಯ್ತೆಂಬ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನಿದ್ರಾದೇವಿಯ ಸಮ್ಮೋಹನಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಸಂಜೆ ಐದರವರೆಗೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದರು.

ಮೋಹನ್ ರಾಜ್, ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು, ಜತೆಗೊಂದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಈ ಸಮಯದ ಸುಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಬಿಡಬಾರದೆಂದೆಣಿಸಿ ಅಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸಳಸಳನೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸರುಕಲಿನ ಹಾದಿಯಗುಂಟ ಆ ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ಆ ಕಡಿದಾದ ಹೆಬ್ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಮೈಯಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿರದಿದ್ದ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳು, ಮೀನುಗಳು, ಓತಿಕಾತಗಳು ಮುಂತಾದವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಬಳಿ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಯಾಕೋ ಮೋಹನ್ ರಾಜ್‌ರವರಿಗೆ ತಮ್ಮೊಡನೆ ಹೊರಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ, ಈಗ ತಮ್ಮೊಡನೆ ಇರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಬೇಸ್ ಕ್ಯಾಂಪಿನಿಂದ ಹೊರಟಾಗ ಬಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯರು ಆರು ಜನ, ಹುಡುಗರು ಐದು ಜನ. ಈಗ ತಮ್ಮೊಡನಿರುವುದು ಮೂವರು ಹುಡುಗರು, ಮೂವರು ಹುಡುಗಿಯರು ಮಾತ್ರ!!! ಎಲ್ಲೋದರು ಉಳಿದ ಐದು ಜನಾ!!?? ಗಾಬರಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು ಈ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳಿಗೆ. ತಮ್ಮೊಡನಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಸರ್, ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯೇ ಈವರೆಗೂ ಇದ್ದರು. ನೀವು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆವು. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಐದು ಜನರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಮುಖ ಪೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಏನೋ ಎಂತೋ ಎಂದು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ರಶ್ಮಿಯಂತೂ ಅಳಲೇ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳೊಡನೆ ಇದ್ದ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ "ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ಯಾರೋ ಕಾಡಿನ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಒಂದೆಡೆ ರಾಶಿ ಮಾಡಿಟ್ಟಂತೆ ಇತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಜನವಸತಿಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ದು ಈ ಕಾಡಿ ನಡುವೆ ರಾಶಿಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಯಾಕಾದರೂ ಮಾಡಿಟ್ಟಿರ್ತಾರೆ? ಅದೇನಂತ ನೋಡಣ ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಮುಕುಂದ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕರೆದ. ನಾವು ಮೋಹನ್‌ರಾಜ್ ಸರ್ ಬೈತಾರೆ, ಅಂತ ಸೀದಾ ಬಂದ್ವಿ" ಎಂದಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು, "ಅಯ್ಯೋ, ಹೌದಾ, ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ, ಏನದ್ರೂ ಅನಾಹುತವಾಗೋದ್ರೊಳಗೆ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಕರೆತರಬೇಕು" ಎಂದವರೇ, ತಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆರಡಿ ಕೋಲಿನೊಂದಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಆ ಐವರು ಇರಬಹುದಾದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಏದುಸುರಿನಿಂದ ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನ ಹೆಸರಾದ ಮಂಜುನಾಥನ ಹೆಸರನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತ "ಅಲ್ಲಿಂದ ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ, ಬೇಗ ಬನ್ನಿ. ಮಂಜೂ, ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಅಲ್ಲಿರಬೇಡಿ, ಬೇಗ ಬನ್ನಿ. ವಿದ್ಯಾ, ಸೀಮಾ, ಮುಕುಂದಾ,

ಮಹೇಶಾ" ಮೇಷ್ಟ್ರ ಹಿಂದೆಯೇ ಮೋಹನಾಜ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹಾ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಒಂದೆರಡು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಓಡಿದ ನಂತರ ಒಂದು ಬಿದಿರಿನ ಹಿಂಡಲಿನ ಕೆಳಗೆ ನಾಲ್ಕಡಿಗೂ ಎತ್ತರವಾಗಿ ತೊಪ್ಪೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು, ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಆನೆಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಯನ್ನು ಮಹೇಶ ಮತ್ತು ಮುಕುಂದ ಮಾರುದ್ದದ ಕೋಲಿನಿಂದ ಜಿಬುಕುತಿದ್ದರು. ಗಂಟಲು ಹರಿದುಹೋಗುವಂತೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಒಂದಿನಿತೂ ಗಮನವೀಯದೆ ತಮ್ಮದೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಆ ಐವರಿಗೂ ತಾವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿರುವುದರ ಅರಿವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾ ಮತ್ತು ಸೀಮಾ ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಯನ್ನು ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು, ಯಾಕಾಗಿ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಮಂಜುನಾಥನೊಂದಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರ ಹೋದಹೋದವರೇ ಮಹೇಶ ಮತ್ತು ಮುಕುಂದನ ಮುಕುಳಿಯ ಕೆಳಗಿನ ತೊಡೆಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಮೆತ್ತನೆಯ ಮಾಂಸದ ತುಣುಕುಗಳಿಗೆ ರಪ್ಪರಪ್ಪನೆ ಪ್ಯಾಂಟು ಹರಿದುಹೋಗುವಂತೆ ಇಕ್ಕರಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಂಜು ಎತ್ತಕಡೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋದ ಅಂತನೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹುಡುಗಿಯರಿಬ್ಬರೂ ತಮಗೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಡೆತ ಬೀಳಬಹುದೆಂದು ಅಪ್ರತಿಭರಾಗಿ ಬೆಪ್ಪಿಯರಂತೆ ದಯನೀಯರಾಗಿ ಮೋಹನಾಜ್ ಮಾಸ್ತರರತ್ತ ದೈನ್ಯತೆಯಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದರು.

ಓಡಿ ಬಂದ ಸುಸ್ತು, ಕೂಗಿ, ಕೂಗಿ ಆಗಿದ್ದು ಆಯಾಸ, ಕೂಗಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟು ಇವೆಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಧರಧರನೆ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರ ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ "ಓಡಿ ಇಲ್ಲಿಂದ, ಬೇಗ, ಬೇಗ" ಎಂದು ಆ ಹುಡುಗಿಯರ ಕಡೆ ದುರದುರನೆ ನೋಡಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿದರು. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಆ ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಯಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರದವರೆಗೆ ಓಡಿ, ನಂತರ ಬೇಸ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ತಲುಪಿದ ಈ ಹದಿಮೂರು ಜನರ ತಂಡ, ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಸಂಜೆಯ ಆರು ಗಂಟೆಯ ಕಾಫಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಸಮಾರಾಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಹೆಡ್‌ಮಾಷ್ಟ್ರ ಆ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳನ್ನು ವೇದಿಕೆಗೆ ಕರೆದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಆ ಐದು ಜನ ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಲು ಹೇಳಿ ಉಳಿದ ಆರು ಜನರಿಗೆ ವಾಪಾಸ್ಸು ಇತರೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಐವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸವನ್ನು ಇಡೀ ಪ್ರವಾಸಿ ತಂಡಕ್ಕೆ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಆಗ ವಿವರ ನೀಡಲು ಮೇಲೆದ್ದ ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರ, "ಚಾರಣ ಹೋದಾಗ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ತಂಡವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ತಂಡದ ನಾಯಕನ ಗಮನಕ್ಕೆ

ಬಾರದಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಾಗಲೀ, ಹಿಂದೆಯೇ ಉಳಿಯುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಗಿಣಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೆವಲ್ಲವೇ? ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಎಂಥದ್ದು ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ? ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪದ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಹದಿನೆಂಟು ಇಪ್ಪತ್ತಡಿ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಹಾವು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಿನ್ನೋದೇ ಇತರ ಪ್ರಭೇದದ ಹಾವುಗಳನ್ನು. ಇದರ ಒಂದು ಕಡಿತ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆನೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಲ್ಲಬಲ್ಲದು. ಇದು ಮೊಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟು, ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು ಮರಿಮಾಡುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಒಂದಷ್ಟು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬಾಲದಿಂದ ಬಡಿದು, ನೂಕಿಕೊಂಡು ತಂದು ಮೆದೆಯಂತೆ ರಾಶಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೆದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾವು ಕೊಡಲಾರಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಹೊರಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಕಾವಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಈ ಕಾಳಿಂಗ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಕಾವು ಕೊಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತೆ. ದೂರದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಇವು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ನೀವು ಐವರಿಗೂ ಇವತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿರೋದು ಪುನರ್ಜನ್ಮ ತಿಳ್ಕಳಿ, ಕಂತ್ರಿಗಳಾ!!".

ಹಿಂದಿನ ದಿನದಂತೆಯೇ ಇಂದೂ ಸಹಾ ರಾತ್ರಿಯೂಟದ ಅಡುಗೆಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ, ಟೆಂಟುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ, ಕ್ಯಾಂಪ್ ಘೆರಿನ ಹೂಡುವಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಯಾರ್ಯಾರೂ ಟೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದಿದ್ದರೋ, ಅವರುಗಳು ಇವತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಟೆಂಟ್ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ಸಂತಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗಲೆಂದು ಹೆಡ್‌ಡ್ಯಾಷ್‌ನ ಈ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ನಾಳೆ ಹೋಗಲಿರುವ ಮುತ್ತೋಡಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಒಂದಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲೆಂದು ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ತಮ್ಮ ಈ ಹಿಂದಿನ ಮುತ್ತೋಡಿ ಭೇಟಿ ಕಾಲದ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಕುಳಿತರು.

"ಈ ಸೀಳು ನಾಯಿಗಳು ಎಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬೇಟೆಗಾರರು ಹಾಗೂ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಹಂತಕರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಘಟನೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿತ್ತು. ಬಿರುಬೇಸಿಗೆಯ ಆ ದಿನ ನಾವು ಎಂಟತ್ತು ಜನ ಟೆಂಪೋ ಟ್ರಾಕ್ಸ್ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೋಡಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಡು, ವನ್ಯಜೀವಿ, ಜಲಾವಾರಗಳ ಉಗಮಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸಹಜ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ತಮ್ಮ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಾಡಿನ ಒಳಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಆ ಅಗಾಧ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆವು.

ಮುಗಿಲೆತ್ತರದ ಮರಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಲಂಟಾನದ ಕುರುಚಲು ಗಿಡಗಳ ದಟ್ಟ ಪೊದೆಗಳು. ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ-ಹುಡುಗರು ಬೈನಾಕ್ಯುಲರ್, ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಡಗರದಿಂದ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರದ ಅಟ್ಟಣಿಗೆಯನ್ನು ಏರಿ, ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೆತ್ತರದಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸತೊಡಗಿದರು. ನಾನಿನ್ನೂ ವಾಹನದ

ಬಳಿಯೇ ಇದ್ದು, ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯ ಬಾನೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ್ದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಉರುಳದಂತೆ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕತ್ತರಿಸಲೆಂದು ಚಾಕನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲು ನಾ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಜೀನ್ಸ್ ಪ್ಯಾಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಉಜ್ಜುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾಹನದ ಡ್ರೈವರ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ, "ಸ್ವಾರ್, ಸ್ವಾರ್, ಅಲ್ಲೋಡಿ, ಅಲ್ಲೋಡಿ" ಎಂದು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಗಡಿಬಿಡಿಯ ಆತಂಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಗಿದ. ಎಂಥದು ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವನ ಮುಖವನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಾಹನ ನಿಂತಿದ್ದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿನ ಹಿಂಭಾಗದಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಅತ್ತ ನೋಡುವಂತೆ ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಕೇತ ನೀಡಿದ. ಸರಕ್ಕನೇ ತಿರುಗಿ ನಿಂತು ಚಕಚಕನೆ ಆ ಲಂಟಾನದ ಪೊದೆಯೊಳಗೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದೆ. ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಜಿಂಕೆಯೊಂದು ಗಾಬರಿ ಹಾಗೂ ಆತಂಕದಿಂದ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡು ಯಾವುದರಿಂದಲೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರಾಗಲು ತಹತಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

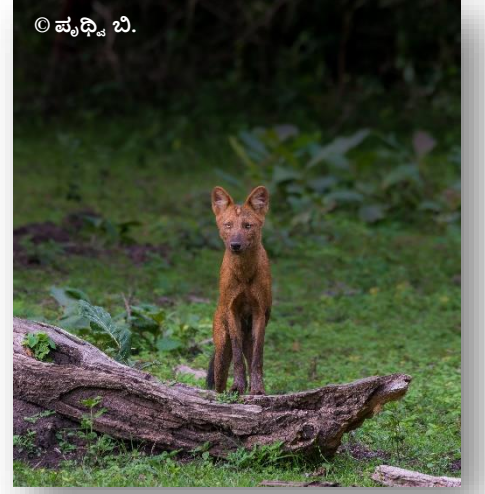

ಪೊದೆಯು ದಟ್ಟವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಜಿಂಕೆಯ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಕೋಡುಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಅದರ ಗೊರಸುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ಜಿಂಕೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಸಹಜ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗೋಚರಿಸತೊಡಗಿತು. ನೋಡನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮೂರು ಸೀಳು ನಾಯಿಗಳು ಜಿಂಕೆಯ ಎಡಭಾಗದಿಂದ ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಹಾ! ಹಾ! ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವೆಲ್ಲಿದ್ದವೋ ಇನ್ನಾರು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಸೀಳು ನಾಯಿಗಳು ಜಿಂಕೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಬಯಲಿನಲಿ ಅಟಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡವು. ಬಡಕಲು ಬಡಕಲಾಗಿದ್ದ, ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾಡಿಸಿದರೆ ಕಯಂಕ್ ಸಹಾ ಎನ್ನದೇ ಸಾಯಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳಂತಿದ್ದ ಆ ಕೆನ್ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈ ಹೋರಿಯಂತಿರುವ ಜಿಂಕೆ ಹೆದರುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿತು.

ಆಗತಾನೇ ಕೇಬಲ್ ಟಿವಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಕವರಿ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜಿಯಾಗ್ರಾಫಿಕ್ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳು ಪ್ರಸಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಇಂಥಾ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿದೆ. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ಯಾಮೆರಾವೊಂದನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಸಹಜಬೇಟೆಯ ದೃಶ್ಯ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಕೈಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಪೌಚಿನಿಂದ ಒರೆಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು

ಹೊರಸೆಳೆಯುವಂತೆ! ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಹೊರತೆಗೆದೆ. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಕತ್ತರಿಸುವ ಚಾಕು, ಬಲಗೈಲಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಜರುಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಪರಿಗಣಿಸದೇ ತದೇಕಚಿತ್ತನಾಗಿ ಆಗಾಗ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜಿಂಕೆಯ ಕೋಡಿನ ತುದಿಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಅರೆಕುಕ್ಕರಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಎರಡು ನಾಯಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಡಕ್ಕನೆ ಜಿಂಕೆಯ ಮೇಲೆರಗಿದವು. ಆ ಜಿಂಕೆ ಆಂಯ್ ಎಂದು ಸದ್ದು ಮಾಡಿದೂ ಸಹಾ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸುತ್ತವರೆದು ವೆಲ್ ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಅಂಡ್ ಫೂಲ್ ಪ್ರೂಫ್ ಕಿಲ್ ಮಾಡಿದ ಹಂತಕ ಸೀಳುನಾಯಿಗಳು ಗುರುಗುಟ್ಟಿದ್ದಾಗಲೀ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಹಿಸ್-ಕ್ರಿಸ್ ಎಂದು ಕಿತ್ತಾಡಿದ್ದಾಗಲೀ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸದ್ದೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ!! ನೀವು ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹೋರಿಯ ಗಾತ್ರವಿದ್ದ ಆ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ಮಜ್ಜೆ ಮತ್ತಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಕುರುಹೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎತ್ತಾಡಿಸುತ್ತಲೇ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಂಗಮಾಯ ಮಾಡಿಹಾಕಿದವು!

ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಹೊಂದಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಭೋಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಯೇ ಹಾಕಿದ್ದ ಆ ಸೀಳುನಾಯಿಗಳ ಕಬಳಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಬತ್ತು ಮೀಟರ್ ದೂರದಿಂದ ಕೇಳಿಬಂದ ಇಬ್ರಾಹಿಂನ ಕೂಗು. "ಸ್ವಾರ್! ಸ್ವಾರ್! ಪಕ್ಕಲ್ ನೋಡೀ! ನೋಡೀ!!" ಎಂಥದಪ್ಪಾ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತೇನೆ!! ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಬಾಂಬ್ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು!! ಕೈಕಾಲೆಲ್ಲಾ ತಣ್ಣಗಾಗಿಬಿಟ್ಟವು! ಮಂಡಿ ಚಿಪ್ಪಿನೊಳಗಿನ ಕಸುವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಇಂಗಿ ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಇಡೀ ದೇಹವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಾಳಿ ತೆಗೆದ ಬಲೂನಿನಂತೆ ಬಳಲಿ ಮಸಳಿಸಿತು. ಕೈಯ್ಯಳತೆಯ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಸೀಳು ನಾಯಿಗಳು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಮೇಲ್ಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನೆಗೆದು ಅಪ್ಪಳಿಸಲು ಕ್ಷಣಗಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ! ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಹದಾಳದಿಂದೆಲ್ಲೋ ಅಡ್ರಿನಾಲಿನ್ ಸರಕ್ ಎಂದು ಉಕ್ಕಿ, ದೇಹದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಹಿಸಿ, ಶರೀರವನ್ನು ಸ್ಥಿಮಿತದಲ್ಲಿಡುವ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಅತ್ತಕಡೆಯಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಅವೇ ಸೀಳುನಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ರಕ್ತಸಿಕ್ತ ಬಾಯಿ, ಮುಸುಡಿಗಳನ್ನು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬೀಭತ್ಸವಾಗಿ ಮುದುರುಮುದುರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮುಂದಡಿಯಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು, ತಮ್ಮ ಬೇಟೆಯ ಔತಣಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯಾದವನನ್ನೂ ಆ ಔತಣದ ಮುಂದುವರೆದ ಹಂತದ ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆ ಹಂತಕ ಮೃಗಗಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿವೆಯೆಂದು.

ಎಡಗೈಲಿ ಮೂರಂಚಿನ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಕುಯ್ಯುವ ಚಾಕು, ಬಲಗೈಲಿ ಅರ್ಧ ಕೇಜಿ ತೂಕದ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೀದಿಹೆಣದಂತೆ ಸಾಯಲೇಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆದರಿದ ಬೆಪ್ಪನಂತೆ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡು ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಚಾಲೂ ಮಾಡಿದವನೇ ಜೋರಾಗಿ ಹಾರ್ನ್ ಮಾಡಿದ. ಆ ಸದ್ದಿಗೆ ಒಂದರೆ ಕ್ಷಣ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ ನನ್ನ ಸಮೀಪವೇ ಇದ್ದ ಆ ಎರಡು ಸೀಳು ನಾಯಿಗಳು ಮತ್ತೆ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದವೇ ಆಲೋಚ್ಚ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಗೆದೇಬಿಟ್ಟವೇನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟವು! ಆ ಹಾರ್ನ್ ಆದದ್ದು, ಮತ್ತು ನಾಯಿಗಳು ಅತ್ತ ಗಮನಿಸಿದ ಗಳಿಗೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗ್ಯಾಪಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಿಮ್ಮಡಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮರದ ಒಣ ಗೆಲ್ಲೊಂದನ್ನು ರಪಕ್ಕನೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಎದುರಿನಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ಗುರಿಯೆಡೆಗೆ ದೃಢ ತೀರ್ಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಏಳೆಂಟು ನಾಯಿಗಳು ಸಹಾ ವಿಲಕ್ಷಣ ಉನ್ಮಾದದಿಂದ ನಾಲಗೆ ಹೊಸೆಯುತ್ತಾ, ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಸೆಯುತ್ತಾ ಸಮೀಪಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಮತ್ತಿಮರದಿಂದ ಎಂದೋ ಒಣಗಿ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ, ಆ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಣಗಿ ಒಣಗಿ ದಗ್ಗಲೇ ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಗೆಲ್ಲಿನಿಂದ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಹೊಡೆಯುವುದು ಹೋಗಲೀ, ಸುಮ್ಮನೇ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಸಿದರೂ ಅದಾಗಿಯೇ ಮುರಿದು ಕಳಕ್ಕನೇ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ಈ ಸೀಳುನಾಯಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಬೇಟೆ ಎಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮುಗಿಯಿತು; ಆ ಬಲಿಪ್ರಾಣಿ ಆನೆ, ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಕಾಡಮ್ಮೆ ಇರಲಿ ಕಡೆಗೆ ಮೊಸಳೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸರಿ, ಬಿಡಲ್ಲ. ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಗಳೊಳಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ ಸಾಗುವಾನಿ ಮರಗಳಿಂದ ಉದುರಿದ್ದ ಅಗಲವಾದ ಎಲೆಗಳು, ಈ ಎಗ್ಗಿಬಿಷನ್ಗಳಲ್ಲಿ ಕರಿದು ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೊಂದರಂತೆ ಮಾರುವ ಬಾಂಡಲಿಯಗಲದ ಹಪ್ಪಳಗಳಂತೆ ಕಾಡಿಡಿ ಚೆಲ್ಲಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೆಡುತ್ತೋಪು ಯೋಜನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಕಾಡಿನ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ, ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭವಾದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈತುಂಬಾ ಸೊಪ್ಪು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವ ಈ ಸಾಗುವಾನಿ ಮರಗಳು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಲೆ ಉಳಿಯದಂತೆ ಉದುರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇಡೀ ತೋಪು ಯಾವ ಕ್ಷಣ ಬೇಕಾದರೂ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿಗೆ ಇಂಬಾಗುವ ಹಾಗೂ ತುತ್ತಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಎದುರಿಗೆ ಮಾಣಿಕ್ಯದಂತೆ ಕಂಡ ಮುಷ್ಠಿಗಾತ್ರದ ಕಲ್ಲೊಂದನ್ನು ಲಬಕ್ಕನೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡವನೇ ಆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸತೊಡಗಿದೆ. ನನ್ನೊಳಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನೆಂಬ ಪ್ರಾಣಿಯ ಬೇಸಿಕ್ ಇನ್ಸಿಂಕ್ಟ್ ಸಹಾ ಆ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ

ಬಗೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೂರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲೆರಡು ಕಲ್ಲುಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಪುಟಿದು ನನಗೇ ಬಡಿದವು. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ವಾಹನವನ್ನು ಚಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟ. ಆದರೆ, ರಸ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿ ತೆಗೆದಿದ್ದ ಟ್ರೆಂಚ್ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗದೇ ಮುಂದಿನ ಎಡಬಾಗದ ಚಕ್ರ ಚರಂಡಿಯ ಗುಂಡಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಅದೊಂದು ಯಡವಟ್ಟಾಯಿತು. ವಾಹನದ ಹಾರ್ನ್, ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನವರ ಶಿಲ್ಕೆ, ಕೇಕೆ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನ ದಾಳಿಗೆ ವಿಚಲಿತಗೊಂಡ ಆ ಸೀಳುನಾಯಿಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹಿಂದಡಿಯಿಟ್ಟವು. ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೇ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕೈದು ನಾಯಿಗಳು ಬೇಟೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೆಡವಲು ಸಾಧ್ಯವಾ ಎಂದು ಅಸಹನೆಯಿಂದ ತಿರುತಿರುಗಿ ನಮ್ಮತ್ತಲೇ ನೋಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಆರೋಪಿಸುತ್ತಾ ಪೊದೆಗಳಾಚೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದವು.

ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಪ್ಲೇಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮದ್ದೂರೊಡೆ, ಮೊಸರುಬಜ್ಜಿ, ಪಲಾವ್ ಅನ್ನು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಸಹ ಮರೆತು, ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಅಗಿದು ನುಂಗುವುದನ್ನು ಸಹಾ ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅರೆಬರೆ ತಿಂದ ಕೈ ಅವರಿಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನೇ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಡುಗೆ ಕೆಲಸದವರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಧ್ವಿಲ್ಲರ್ ಸಿನೆಮಾ ನೋಡಿದ ಆನಂದದಿಂದ ಮುದಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದುವರೆಗೂ ಸಾಧಾರಣ ಹೀರೋ ಆಗಿದ್ದ ಗಿರೀಶ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಈ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ ಡೂಪರ್ ಸ್ಟಾರ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಲೇಖನ: **ಧನಂಜಯ ಜೀವಾಳ**
ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

© ವಿನೀತ್ ಕರ್ಥ

ಜೇನು ಪ್ರಪಂಚ: ಭಾಗ-೧೨

ನನ್ನ ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಂತರದ ದಿನಗಳ ವೃತ್ತಾಂತ ಹೇಳಲು ಶುರುವಾದದ್ದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿತ್ತು, ವಿಷಯಾಂತರವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಎದುರಾಗಿತ್ತು, ಮತ್ತೆ ಕೇವಲ ನಾನು ನನ್ನ ವಠಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ.

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಹೂಗಳಲ್ಲಿ ಮಕರಂದ ಮತ್ತು ಪರಾಗರೇಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗತೊಡಗಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು ಬಿಡಲಾರಂಭಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಇಂದಿಗೆ ನಾನು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು 35 ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದು, ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಡುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಕಾರಣ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸತೊಡಗಿದೆವು. ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಯ ಹೂಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆಗಾಗ ಜಯಂತಿಗಿಡ, ಬೇಲಿ, ಬದನೆ, ಹಿಪಟೋರಿಯಮ್ ಇತರ ಗಿಡಗಳ ಹೂಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಹತ್ತಿ ಹೂಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಎಂದಿನಂತೆ ಅಂದು ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏಳು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಓಡಾಟ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತೋಟದ ನೀರಿಗೆ ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಬೇಲಿ ಗಿಡಗಳ ಮಕರಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಹೊರಟೆ. ಆದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯರ ಚಟುವಟಿಕೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ವಠಾರದ ನಾಶಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಊಹೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಗರೇಣುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ನಾನು ಎಲೆ, ಹೂಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯಾದ ಪುಡಿ ಇರುವುದನ್ನು, ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ, ಪರಾಗರೇಣು ಮತ್ತು ಮಕರಂದದ ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೆನು, ಆದರೆ ಯಾಕೋ ಇಂದು ತಿನ್ನುವ ಮನಸ್ಸಾಗದೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು 10 ಗಂಟೆಗೆ ಮಕರಂದ ಮತ್ತು ಪರಾಗರೇಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಂಠಿತ ಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ದೂರದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಹೂಗಳಿಗೆ ಹೊರಟೆ, ನನಗೆ ನೂರಾರು ಕಿ. ಮೀ. ಗಳಷ್ಟು ಹಾರಾಟದ ಅನುಭವವಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಯಾಕೋ ಹಾರಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಲಾಗದೆ ಎಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತೇನೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ವಠಾರ ಸೇರಿದೆ. ವಠಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆದಂತೆ ಇತರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ನಿಶಕ್ತಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಚಕಿತಳಾದೆ.

ಸಮಯ 11 ಗಂಟೆ, ಮಕರಂದ ಮಿಶ್ರಿತ ಪರಾಗರೇಣುಗಳನ್ನು ತಿಂದ ನನ್ನ ಸೋದರ-ಸೋದರಿ ಮರಿಗಳು ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಗಿದ್ದವು. ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಹೋದ ಕೆಲವು ಸಹೋದರಿಯರು ಅಲ್ಲೇ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೆಲವು ದಾರಿ ತಿಳಿಯದೆ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿದ್ದವು, ಮನೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲವು ಸಹೋದರಿಯರು ತಮ್ಮ ವಠಾರದ ಸೋದರಿಯರನ್ನೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗದೆ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಕಚ್ಚಾಡುತ್ತಾ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದವು, ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಮೂಝಪ್ರೇಕ್ಷಕಳಾಗಿದ್ದೆ.

ಸುಮಾರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಗಂಟೆ, ಅರ್ಧದಷ್ಟು ನನ್ನ ಸಹೋದರಿಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ಸತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಚ್ಚಾಟದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಜಾರಿದ್ದ ಮರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹುತೇಕ ಸತ್ತಿದ್ದವು. ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆ, ಇನ್ನೇನು ಪಡುವಣದಲ್ಲಿ ರವಿ ಅಸ್ತಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕೇ ಅಸ್ತಮಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಮರಿಗಳು ಸತ್ತು ಅವುಗಳ ಚರ್ಮ ಅರೆದು ನೀರಿನಾಂಶ

ಹೊರಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಈಗಾಗಲೇ ಶೇಖಡ 80 ರಷ್ಟು ಸೋದರಿಯರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯಾರು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಿಂದು ಭೇಟಿ ನೀಡಿಲ್ಲವೋ ಅವುಗಳ ಜೀವ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿತ್ತು. ರಾಣಿ ನಿಶಕ್ತಳಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅವಳ ಜೀವ ಉಳಿದಿದ್ದೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅದೃಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಕಾರಣ ಅವಳಿಗೆ ಮರಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಆಹಾರ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡದ ಸ್ಥಿತಿ.

© <https://www.wallpaperflare.com>

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನು, ರಾಣಿ, ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಸೋದರಿಯಷ್ಟೆ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದೆವು. ಸ್ವ-ಔಷಧೀಕರಣಕ್ಕೇಂದು ತಂದಿದ್ದ ಔಷಧಿ ಮರದ ತೊಗಟೆಯ ರಾಳ ಉಳಿದವರ ಜೀವ ಉಳಿಸಿತ್ತು. ನನ್ನ ಜೀವ ಸಹ ಉಳಿದಿದ್ದೂ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು! ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ಕಥೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಲೆಂದೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವೆಲ್ಲ ನರಕಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಲು ಕಾರಣವಾದದ್ದು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕೀಟಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ಕೀಟನಾಶಕದಿಂದ! ಈ ಕೀಟನಾಶಕ ಕೇವಲ ಪೀಡೆಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಾವಿರಾರು ನಮ್ಮಂತಹ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಆತನಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ಕೀಟನಾಶಕದಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಆದ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗದೆ ರೈತ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಆದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕೇವಲ ಹಣದಿಂದ ಅಳೆಯಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಈ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಹಣದಿಂದ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಬಹುದೇ? ನಮ್ಮ ವಠಾರದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಅದೇ ವಠಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದು ನಮಗೂ ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿವಾಗಿ, ನಾನು, ರಾಣಿ, ಉಳಿದ ಸಹೋದರಿಯರೊಡನೆ ಬೇರೊಂದು ವಠಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೊರಡಲಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಹೊಸ ವಠಾರ ಕಟ್ಟುವ ಬಗೆಗಿನ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರು ಹೇಳುವೆ.

© ಸುನೀಲ್ ಕುಂಬಾರ್

ಲೇಖನ: **ಹರೀಶ ಎ. ಎಸ್.**

IISER, ತಿರುಪತಿ

ಸಮಯವೇ ಮಾರುವಾಣೀಕೇ?

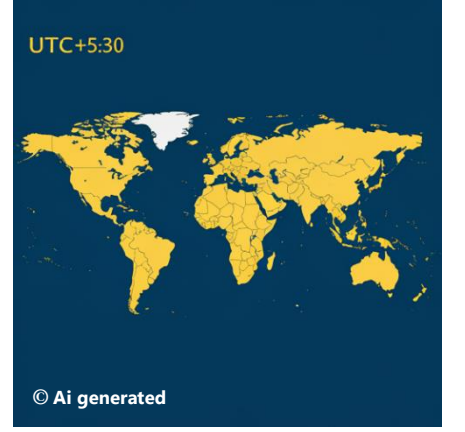
ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಏಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಆಗದೆ ತಡವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹತ್ತೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿ ಓಡಿರುವುದು, ಮಾಸಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಕೂತು ಓದುವುದು, ಎರಡು ಘಂಟೆ ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಎಂದೂ ಓದದ ನಾವು ಈ ಎರಡು ತಾಸು ಅತಿಯಾಗಿ ಓದಿದವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆಂದು ಕೆರೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಎರಡು ತಾಸು ವಾಕಿಂಗ್

ಹೋದದ್ದು, ಅದೇ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಮುಸುಕಾದಂತೆ ಗೋದಿ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಉಂಡೆಯಿಂದ ಮೀನು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಸುಟ್ಟು ತಿಂದದ್ದು, ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಇದೆ; ಆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಅವಧಿ. ಆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಂತೆ ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾಗದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕಳೆದುಹೋದವು. ಆ ದಿನಗಳು ಕಳೆದೇ ಸುಮಾರು ಒಂದು ದಶಕವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೂ ನಂಬಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಸಮಯ ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣೆದುರು ಮಾಯವಾದಂತೆ ಸಮಯದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಅಲೆಗಳಂತೆ ಸಮದಲ್ಲೇ ಬೆರೆತು ಹೋದವು.

ಇಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾದ ಸಮಯ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ವರ್ಣನೆಯಾದರೆ, ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿರುವುದು. ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯ. ಹೌದು, ನಿಜ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನನ್ನಂತ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ವಿಷಯ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವರಿಗೆ ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕೈ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮೊಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಸಮಯ ಎಷ್ಟು ಸರಿ? ಅದು ಹೇಗೆ ಇದೇ ಸಮಯ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ? ಎಂಬುದೆಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಿಮಗೊಂದು ವಿಷಯ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು, ಅದೇನೆಂದರೆ ಸಮಯ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದಂತೆ! ಕೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲವೇ? ಆದರೂ ಇದೇ ಸತ್ಯ. ಬಹುಶಃ ಈ ಲೇಖನ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಸಿಗಬಹುದು.

ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್, ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಘಂಟೆಯಾದರೆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11.30 ಹಾಗೆಯೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು/ಅರಿಯಲು ನಮಗೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಸಮಯದ ರೇಖೆ/ಟೈಮ್ ಜೋನ್ ನ ಅರಿವಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪೋನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಯವನ್ನು ಸೆಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಟೈಮ್ ಜೋನ್ ಕಲ್ಕುಲೇಟ್ $UTC + 5.30$

(GMTಯಂತೇ UTC) ಹೀಗೆ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ UTC (Coordinated Universal Time) ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಇದ್ದು, ಬದಲಾದ ದಿನದ ಭಾಗವನ್ನು ಆ ದೇಶ ಇರುವ ಟೈಮ್ ಜೋನ್ ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಘಂಟೆಗಳಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ UTCಯನ್ನು ಸೆಟ್ ಮಾಡಲು 'ಪರಮಾಣು ಗಡಿಯಾರ (atomic clock)'ವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪರಮಾಣು ಗಡಿಯಾರವೂ ಕೂಡಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಲ್ಲ. ಈ ಪರಮಾಣು ಗಡಿಯಾರವನ್ನೂ ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆ(ತಿರುಗುವಿಕೆ)ಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ದಿನದ ಅವಧಿ ನಿಖರವಾಗಿ 24 ಘಂಟೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೂ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಭೂಮಿಯ ಸಮಯ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಸುತ್ತ ತಾನು ತಿರುಗಲು ಅಂದರೆ ಒಂದು ಪರಿಭ್ರಮಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಿಂದ. ಈ ಸಮಯವನ್ನು ನಾವು 24 ಘಂಟೆಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆವಾದರೂ, ಭೂಮಿಯ ಈ ಚಲನೆಯ ವೇಗವು ಸೂರ್ಯ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರರ ಗುರುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸಮಯದ ಅಳತೆಯೂ ಬದಲಾಗಲೇಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ? ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರದ ವಸ್ತುಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾಗ ಬದಲಿದರೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಸಮಯದ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ದೊಡ್ಡ ಭೂಕಂಪವಾದರೆ ಭೂಮಿಯ ತಿರುಗುವಿಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಮಯ ಬದಲಾಗಬಹುದೇ? ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಊಹೆ... ಸರಿಯಾಗಿದೆ. 2004ರಲ್ಲಿ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 9.1 ಮ್ಯಾಗ್ನಿಟೂಡ್ ನ ಭೂಕಂಪದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯ ತಿರುಗುವಿಕೆಯ ವೇಗ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಆದರೆ ಅದೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ವಿದ್ಯಮಾನದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ವೇಗದ ಮೇಲೆ ಈ ಭೂಕಂಪಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಭೂಮಿಯ ತಿರುಗುವಿಕೆಯ ವೇಗವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆಯಂತೆ! ಅದೇನಿರಬಹುದು ಊಹಿಸಿ ನೋಡೋಣ... ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದಿಂದ ಗ್ರೀನ್ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಅಂಟಾರ್ಟಿಕದಲ್ಲಿ ಕರಗುತ್ತಿರುವ ಮಂಜಿನ ವೇಗ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಿನ ಭಾರವೆಲ್ಲ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯ ವೇಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿದ್ಯಮಾನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯ ಪರಿಭ್ರಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಆಗ ನಾವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಮಯ ಅಥವಾ UTC ಎನ್ನುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಲ್ಲಿ ಆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ

ಸಮಯಕ್ಕೆ 'ಲೀಪ್ ಸೆಕೆಂಡ್ (leap second)' ಎಂದು ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡನ್ನು ಸಮಯ ತಜ್ಞರು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. 1972 ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 27 ಬಾರಿ ಹೀಗೆ ಲೀಪ್ ಸೆಕೆಂಡನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಭೂಮಿಯ ಪರಿಭ್ರಮಣೆಯ ವೇಗ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಲೀಪ್ ಸೆಕೆಂಡನ್ನು 2026ಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಮಯ ತಜ್ಞರು ಊಹಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಧೃವದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಕರಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಪರಿಭ್ರಮಣೆಯ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸೇರಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಆ ಲೀಪ್ ಸೆಕೆಂಡನ್ನು 2029ರ ವರೆಗೆ ಸೇರಿಸದೇ ಮುಂದೂಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕೊಡುಗೆ ಮರೆಯದಿರಿ...

ಕಾಲವನ್ನು ತಡೆಯೋರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ! ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯೋರು ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ! ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರದ ಹಾಡೊಂದು ಹೀಗೇ ನೆನಪಾಗಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ.

Source: www.snexplores.org

ಲೇಖನ: **ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.**

ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಹಸಿರು

ಹಸಿರು ತಾನೆ ಉಸಿರನೀವ ಹೊನ್ನು
ಇದ ಉಳಿಸಲು ತೋರದಿರಿ ಬೆನ್ನು
ಹಸಿರು ತಾನೆ ಈ ಜಗದ ಕಣ್ಣು
ಮರೆತರೆ ಖಂಡಿತ ಸೇರುವೆವು ಮಣ್ಣು

ಭುವಿ ದೇವನಿತ್ತ ಸೊಬಗ ಐಸಿರಿ
ಇಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಕೊಳಕ ಹರಡದಿರಿ
ಜೀವದುಸಿರಿಗೆ ತವಕಿಸುವ ಮೊದಲು
ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಿ ನಾಳೆಗಳಾಗಲಿ ಬದಲು

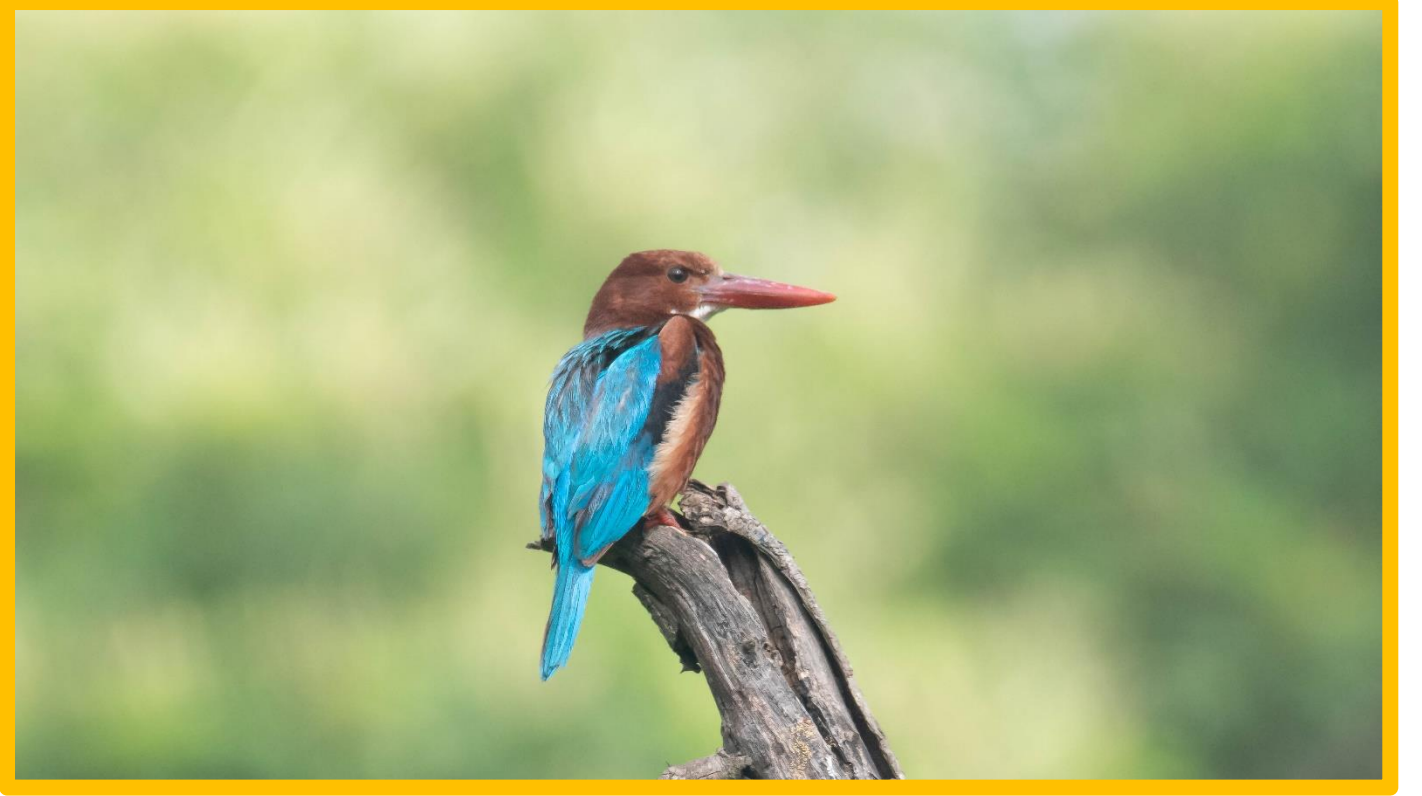
ಸಾಸಿರ ಆಸೆಗಳಲಿ ತೇಲುತ ನಾವು
ಮರೆತೆವು ಭುವಿ ಅನುಭವಿಸಿಹ ನೋವು
ಬರಡಾಗದಿರಲಿ ಇಳೆ ಮರುಭೂಮಿಯಂತೆ
ಹಸಿರ ಅರಸಿ ನಾವು ಸಾಗದಂತೆ

ಮನೆಯ ಮುಂದೊಂದು ಮರವಿರಲಿ
ಅದರ ನೆರಳಲಿ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿರಲಿ
ಹಸಿರು ನಮ್ಮ ಬದುಕಲಿ ಒಂದಾಗಲು
ಬಾರದು ಕೆಡುಕು ಸಮಯ ಸಾಗಲು.

- ನಿರಂಜನ ಕೇಶವ ನಾಯಕ

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಪ್ರಕೃತಿ ಬರಬ

ಗದ್ದೆ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ

© ಚೈತನ್ಯ ಶರ್ಮ

ಏಷ್ಯಾದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಸರೋವರಗಳು, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬೇಲಿ ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಸಿಗುವ ಈ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿಯು ಅಲ್ಸೆಡಿನಿಡೆ (Alcedinidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹಾಲ್ಸಿಯಾನ್ ಸ್ಮಿರ್ನೆನ್ಸಿಸ್ (*Halcyon smyrnensis*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಬೆನ್ನು, ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲವನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಎದೆ ಮತ್ತು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಕೀಟಗಳು, ಎರೆಹುಳುಗಳು, ಇಲಿಗಳು, ಹಲ್ಲಿಗಳು, ಹಾವುಗಳು, ಮೀನುಗಳು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಾಲಕ್ಕಿ

© ಚೈತನ್ಯ ಶರ್ಮ

ದಕ್ಷಿಣ ಹಾಗೂ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ತೋಟ, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಈ ಬೆಳ್ಳಣ್ಣ ಹಕ್ಕಿಯು ಜೋಸ್ಟೆರೋಪಿಡೆ (Zosteropidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಜೋಸ್ಟೆರೋಪ್ಸ್ ಪಾಲ್ಪೆಬ್ರೋಸಸ್ (Zosterops palpebrosus) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹವು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಕಣ್ಣು ಸುತ್ತಲೂ ಉಂಗುರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಭಾಗವು ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಜೇಡರ ಬಲೆ, ಗಿಡಗಳ ನಾರುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎರಡು ತೆಳು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತವೆ. ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಮರಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಆಚೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮಕರಂದ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವುದುಂಟು.

ಚಿಟ್ಟು ಗಿಳಿ

© ಚೈತನ್ಯ ಶರ್ಮ

ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ಗಿಳಿಯು ಸಿಟ್ಟಾಕುಲಿಡೇ (Psittaculidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಲೋರಿಕ್ಯುಲಸ್ ವರ್ನಾಲಿಸ್ (*Loriculus vernalis*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ 14 ಸೆಂ. ಮಿ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಇದರ ದೇಹವು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಬಾಲದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು (Rump) ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಯು, ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ತೇಪೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ತೇಪೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಮರದ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣುಗಳು, ಬೀಜಗಳು, ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗು ಮತ್ತು ಮಕರಂದವನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಪ್ಪು ಸೂರಕ್ಕಿ

© ಚೈತನ್ಯ ಶರ್ಮ

ಭಾರತೀಯ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಕಾಡುಗಳು, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ನಗರಗಳ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಸೂರಕ್ಕಿಯು ನೆಕ್ಟಾರಿನಿಡೇ (Nectariniidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಿನ್ನಿರಿಸ್ ಲೋಟೆನಿಯಸ್ (*Cinnyris lotenius*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ 12-13 ಸೆಂ. ಮೀ ಗಾತ್ರವಿದ್ದು, ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಯು ಹೊಳೆಯುವ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ದೇಹ ಮತ್ತು ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಎದೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂದು ಮತ್ತು ಕಡುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ತೇಪೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ತೆಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉದ್ದವಾದ ಕೊಕ್ಕು, ಹೂಗಳಿಂದ ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೀರಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜೇಡರ ಹುಳುಗಳ ಬಲೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳ ಮಕರಂದ, ಜೇಡ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕೀಟಗಳು ಇವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರ: ಚೈತನ್ಯ ಶರ್ಮ

ಲೇಖನ: ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

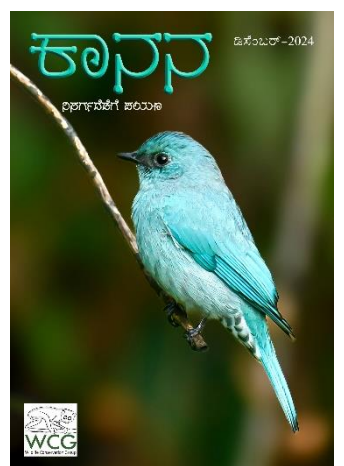
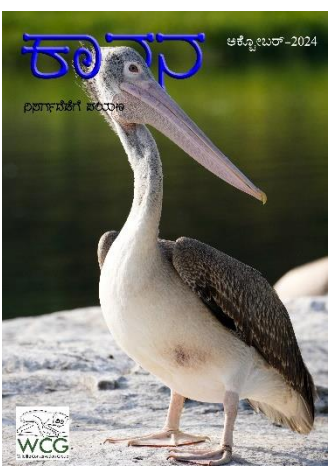
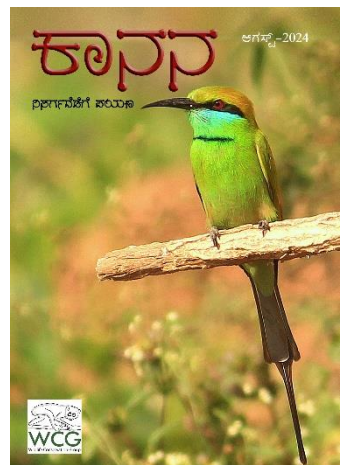
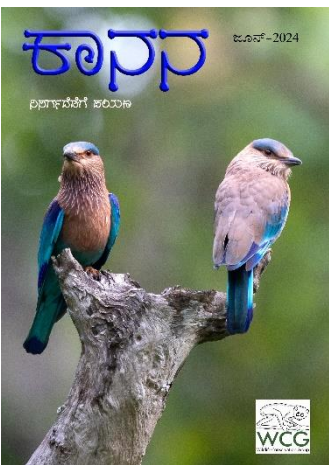
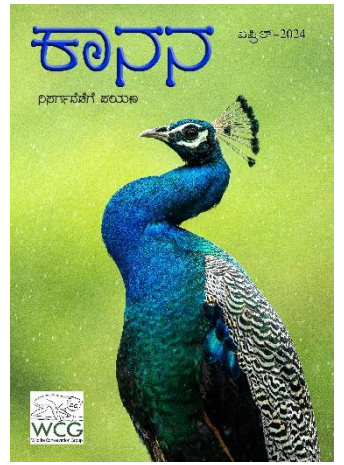
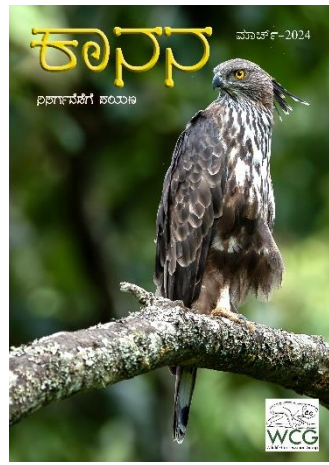
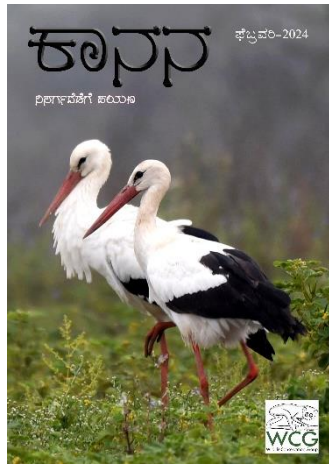
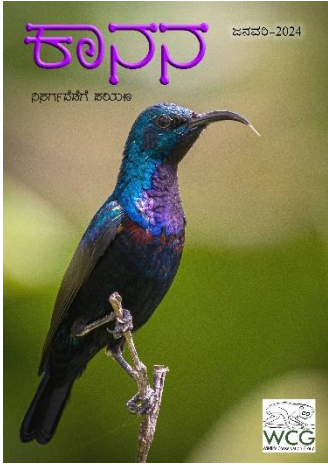
ಮುಂಜಾನೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕಲರವ ಕೇಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಇಂಪು. ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಕೂಡ ಗಗನದಾಚೆ ಹಾರಬೇಕು ಎಂದೆನಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವೂ ಉಂಟು. ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 18000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾರುವಾಗ ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲೂ ಇವು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅನಗತ್ಯ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬೆಳೆ ಹಾನಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ತಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ರೋಗ ಮತ್ತು ವಾಸಮಾಡಲುಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ನಶಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಜನವರಿ 5 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಿ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟಿಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

ಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೊತೆಗಿನ

ಲೇಖಕರ ಕೌತುಕ ಅನುಭವಗಳು

ಪುಸ್ತಕದ
ಬೆಲೆ:180/-
ಪ್ರೀ ಆರ್ಡರ್
ಬೆಲೆ :150/-

ಭಿರಾಲ್
| ಡಾ. ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

ಡಾ. ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

ಭಿರಾಲ್

ಹಕ್ಕಿಲೋಕದ ಕತೆಗಳು

ಪ್ರೀ ಆರ್ಡರ್ ಗಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ
ಕ್ಯೂ. ಆರ್. ಕೋಡ್ ಅನ್ನು
ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಡಾ. ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.

